Evaluatie tweede jaar uitvoering groenvisie 2020-2024

Betreft uitvoering 2021

Versie 16 dec 2021

definitief

Gemeente Waterland

Inhoud

Inhoud 1

1. Inleiding 3

1.1. Aanleiding 3

2 Evaluatie na eerste jaar 4

2.1 Thema 1. Aantrekkelijk groen 4

3.2 Thema 2. Groenonderhoud op orde 10

3.3 Thema 3. Bewoners 12

3.4 Thema 4. Klimaatadaptatie 13

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Bij de behandeling van de groenvisie 2020-2024 in maart 2020 is afgesproken dat het college deze jaarlijks evalueert. Dit document is de tweede evaluatie waarin per thema en bijbehorende doelen uit de groenvisie de resultaten over het eerste jaar van de uitvoering worden omschreven. Het behalen van de beeldkwaliteit zoals benoemd in de groenvisie is gebaseerd op een termijn van vier jaar. Voor u ligt dus een tussenstand na het tweede groeiseizoen.

Korte toelichting groenvisie 2020-2024

Focus op groen is van belang om prettig te kunnen leven en verder te bouwen aan een fijne woonomgeving. In de visie staat op welke manier gemeente Waterland zich inzet om groen in de openbare ruimte te onderhouden en te verbeteren. Trends en ontwikkelingen, input uit de kernen en vakkennis van de werknemers vormen de basis voor de visie.
Het onderhoud wordt door de groendienst uitgevoerd, dit budget is structureel opgenomen in de begroting en valt buiten deze visie. De inzet van de groendienst in combinatie met meerdere acties uit deze visie bepalen samen het kwaliteitsniveau van het onderhoud. Wanneer we bijvoorbeeld ‘kale’ plantvakken aanvullen met nieuwe planten groeit hier minder onkruid en stijgt het kwaliteitsniveau. In ieder plantvak is wel onderhoud nodig maar dichte beplanting biedt weinig ruimte voor onkruid.

Visie in vier thema’s

De tussenevaluatie sluit aan bij de vier thema’s uit de groenvisie:

1. Aantrekkelijk groen (bijvoorbeeld meer bloeiende planten).
2. Groenonderhoud op orde (bijvoorbeeld plantvakken verbeteren of omvormen).
3. Bewoners (bijvoorbeeld adoptie plantvakken).
4. Klimaatbestendige omgeving (bijvoorbeeld voorkomen van hittestress).

Per thema geeft deze tussenevaluatie een beeld van hetgeen tot nu toe bereikt is en wat eventueel anders gelopen is dan voorzien. Om een thema te realiseren zijn in de groenvisie verschillende acties geformuleerd, in onderstaande schema’s wordt de stand van zaken per actie omschreven.

2 Evaluatie na tweede jaar

In de groenvisie 2020-2024 zijn per thema doelen en acties geformuleerd. In dit hoofdstuk wordt per actie antwoord gegeven op de vragen: 1. Wat hebben we bereikt? en 2. Waar liepen we tegenaan? De evaluatie volgt de tabelstructuur gebaseerd op de groenvisie.

2.1 Thema 1. Aantrekkelijk groen

Dit thema wordt gerealiseerd door het bereiken van drie doelen (1a-c). Per doel wordt aangegeven of we op schema liggen. In de onderstaande alinea's zijn geformuleerde acties uit de groenvisie onderstreept en de stand van zaken omschreven. Per actie worden twee vragen behandeld.

Doel 1a: Meer aantrekkelijk groen op plekken waar veel mensen verblijven

Thema 1: Aantrekkelijk groen		
Doel 1a: Meer aantrekkelijk groen op plekken waar veel mensen verblijven	Doel op schema?	JA

1. Wat hebben we bereikt?

- Aantrekkelijk groen aanbrengen bij reconstructies: in uitvoering. Door meer verschillende soorten in beplantingsplannen toe te passen (met name vaste planten), wordt dit doel bereikt. Bewoners waarderen meer kleur. Ook de groendienst heeft meer werkplezier door te werken in kleurrijke plantvakken en krijgen de medewerkers positieve reacties van bewoners.
- Plantvakken verbeteren: in uitvoering en op schema. In vrijwel iedere kern zijn vakken verbeterd. De plantvakken die in jaar 2020 en 2021 zijn aangeplant worden gecontroleerd op % kaal oppervlak. Waar nodig worden deze vakken in het eerste/tweede jaar na aanplant aangevuld met extra planten. Zo zorgen we ervoor de vakken goed en snel sluiten. Door een hoge plantdichtheid (stuks per m2) te hanteren zijn de meeste vakken binnen een jaar gesloten. De grootste succesvolle projecten in 2021 waren; Rielant, Julianalaan, entree begraafplaats Kloosterstraat en op de begraafplaats Kloosterdijk wordt langs het hoofdpad eind 2021 oude beplanting verwijderd. Naast gehele vakken vervangen worden ook bestaande vakken, waarvan de beplanting in conditie is, aangevuld. Onbegroeide randen worden beplant met bodembedekkers, het resultaat is een begroeide rand zonder onkruid.
- Ontwikkellocaties vergroenen: budget niet toereikend voor grootschalige herinrichtingen.
- Meer bloemenmengsels (inheems) en ontwikkellocaties: deels uitgevoerd/lopend. Groene hart en Vesting: waar niet wordt gemaaid ontwikkelen bloeiende kruiden en neemt gras af. Ook zijn er in 2021 meer nieuwe bewonersinitiatieven in Ilpendam (Fuutstraat) en Zuiderwoude waarbij de gemeente helpt stukken gras om te vormen naar insectentuinen die worden onderhouden door de bewoners.

2. Waar liepen we tegenaan?

- Niet van toepassing. Klein aandachtspunt is dat een paar jaar oude vakken ook onderhoud vragen. Bijvoorbeeld op de Graaf Willemlaan is de beplanting gesloten maar sterke hoge onkruiden kunnen wel een plek veroveren, dit valt op in het beeld en moeten worden weggehaald.

Conclusies doel 1a: Meer aantrekkelijk groen op plekken waar veel mensen verblijven

Onze groendienst voert veel werkzaamheden uit die bijdragen aan de verbetering van het groen, zoals het onderhoud van nieuw vakken. In nauw overleg tussen beheer en beleid worden 'slechte' plantvakken aangewezen die veel tijd vragen om te onderhouden. Voorbeeld is het opnieuw beplanten van de Julianalaan waar veel voorheen veel onkruid groeide door de vochtige grond en kale grond onder rozen met een open structuur. Om die reden is de beplanting op de Julianalaan dit jaar vervangen en binnen het groeiseizoen gesloten (zie foto 1).

Foto 1. Nieuwe beplanting in 2021 Julianalaan

Foto 2. Nieuwe beplanting 2021 Wendelmoet Claesdochterlaan

Foto 3 Nieuwe beplanting 2021 Rielant (vrijwel gesloten in één seizoen)

Foto 4 Nieuwe beplanting 2021 Rielant (herfstaster in bloei)

Doel 1b: Hoofdgroenstructuur behouden en versterken

Thema 1: Aantrekkelijk groen		
Doel 1b: Hoofdgroenstructuur behouden en versterken	Doel op schema?	JA/deels

1. Wat hebben we bereikt?

- Groen-, en boomstructuren zoveel mogelijk behouden bij reconstructieprojecten: bij alle uitgevoerde reconstructies van wegen zijn de bomen behouden. In 2021 zijn er in de gemeente 35 nieuwe bomen geplant van het formaat 20-25cm diameter.
- Advies bij bouwplannen bomen behouden: ook in 2021 zijn er bomen verplant, dit keer binnen het bouwproject Galgeriet. Totaal ging het om 28 kleine en 6 grote bomen die zijn verplant en elders op Hemmeland een plek hebben gekregen (kostendekking vanuit Galgeriet). Niet alle bomen waren geschikt voor verplanting.
- Waardevolle bomenlijst actualiseren: staat op de planning in 2022.
- Bestrijding Japanse Duizendknoop (JD): in 2021 is middels elektrocutie Japanse Duizendknoop bestreden. Het aantal locaties met JD neemt toe. Eenmaal bestreden oppervlakken lijken niet uit verder uit te breiden maar de JD verdwijnt niet helemaal en blijft een structurele kostenpost.

2. Waar liepen we tegenaan?

- Aanbrengen extra bomen: niet uitgevoerd. De betreffende bomen die zijn uitgevallen door de droogte in 2018 zijn in 2021 verder vervangen. Extra bomen zijn dit jaar niet geplant vanwege tekort aan budget. Gemeentebreed is het aantal bomen in 2021 afgenomen door bouwprojecten zoals in Marken (kap 37 stuks) en Galgeriet (kap 40 stuks, zie ook foto 7 verplant 23 stuks). Om woningbouw mogelijk te maken op dergelijke locaties kan kap niet worden voorkomen. Per plan wordt secuur gekeken of bomen kunnen worden verplant of er wordt herplant bij nieuwbouw. Uiteraard proberen we zoveel mogelijk groen te behouden, want juist de grotere *groene volumes* zijn nuttig voor mens en dier. Denk aan de hoeveelheid co2 opslag van een 60 jaar oude boom en verkoeling van de leefomgeving (bijv. een woning) of parkstrook.
- Bestrijding Japanse Duizendknoop (JD): de locaties nemen toe waardoor de kosten hoger zijn dan ingeschat. Een voorbeeld van een kostenpost is de hoek Bernhardlaan – Pierebaan. Onder en tussen de rozenstruiken bleek vrijwel het hele vak begroeit met JD. Omdat het mogelijk in het asfalt kan groeien is dit hele vak leeggehaald (afvoer naar erkende verwerker). De komende jaren wordt dit specifieke vak meerdere keren per jaar geëlektrocuteerd zodat door de hogere behandelfrequentie de JD hopelijk hier wel verdwijnt (pilot).

Foto 5 Kaal vak na verwijderen beplanting (bestrijding JD)

Foto 6 Kale plek na bestrijding op Hemmeland

- Stijging iepziekte in 2021 t.o.v. 2020: In 2021 zijn een recordaantal bomen gekapt vanwege Iepziekte. Wederom zijn langs de Pierebaan drie grote Iepen geveld (in 2020 ook drie stuks uit de rij van zes). De bomen worden één op één vervangen. Ook in de Jan Mauwlaan zijn drie oude grote iepen geveld. En ook op het sportpark Markgouw, Marken, sportpark Broek in Waterland en op Hemmeland (meerdere bomen). In 2021 zien we een flinke stijging van het aantal bomen dat is verwijderd vanwege Iepziekte t.o.v. 2020. Mogelijk heeft een verzwakte gezondheid van de bomen (bijv. door hitte/droogte 2018) hier nog mee te maken maar dit is niet met zekerheid te zeggen. Kosten onvoorzien.
- Schade aan gemeentelijke bomen: er zijn nog steeds bewoners die onherstelbare schade bij gemeentelijke bomen aanbrengen (vergiftiging/grote takken verwijderen/kap). Ook op Hemmeland zien we al meerdere jaren dat enorme takken uit bomen worden gezaagd en vervolgens worden verbrand.
- Bestrijding van de eikenprocessierups: uitgevoerd. Het aantal locaties bleef gelijk t.o.v. 2020.

Conclusie doel 1b: Hoofdgroenstructuur behouden en versterken

De oorzaak van bijv. Iepziekte is moeilijk te verklaren maar slaat in 2021 t.o.v. 2020 een veel groter gat in de hoofdgroenstructuur op diverse locaties in de gemeente.

In 2021 zijn er 23 bomen verplant zoals Galgeriet. Bij reconstructies van wegen is geen enkele boom gekapt. Het aantal locaties met Japanse Duizendknoop neemt nog steeds toe, de kosten voor de bestrijding zijn daardoor hoger dan ingeschat. Veel gemeenten/organisaties kampen met dezelfde uitdaging wat betreft bestrijden van Japanse D.

Foto 7 De verplantmachine in actie op Hemmeland in het kader van Galgeriet (Veldesdoorn).

Foto 8 Dezelfde veldesdoorn zien we op foto 7 (rijdend) en op foto 8 een paar maanden later vol in blad als nieuwe blikvanger langs de entreeweg richting p2.

Doel 1c: Biodiversiteit: kleuren-, soortenrijkdom en ruimte voor insecten vergroten

Thema 1: Aantrekkelijk groen		
Doel 1a: Biodiversiteit: kleuren-, soortenrijkdom en ruimte voor insecten vergroten	Doel op schema?	JA

1. Wat hebben we bereikt?

- Meer verschillende plant- en boomsoorten toepassen, sortiment uitbreiden.: zie 1a bij boomkeuze wordt rekening gehouden met diversiteit (ziektebestendiger t.o.v. monocultuur). Inmiddels zijn er in 2021 wederom duizenden vaste planten aangebracht. Dit zorgt voor meer kleur en belevingswaarde voor de bewoners.
- Natuureilanden minimaal snoeien: uitgevoerd/lopend. O.a. egels/vogels zijn gesignaleerd. Enkele voorbeelden: de Zuidervestingtuin (tegen Joodse begraafplaats), Van Oorschotplantsoen (Ilpendam) en Hemmeland (in de bosstroken).
- Aanleg takkenrillen (parken) en blad laten liggen in plantvakken: uitgevoerd, meer voeding in plantvakken t.b.v. gezond bodemleven en beplanting (de beplanting gaat langer mee). De takkenrillen functioneren als schuilplekken voor vogels, insecten en egels.
- Afname groenoppervlak tot een minimum beperken: groenoppervlak is vergroot bij reconstructies wegen (bijv. Oosteinde, Broek in Waterland).
- Meer natuurlijke oevers creëren: een project staat gepland in 2022, gefinancierd vanuit oeverbeheerplan.

2. Waar liepen we tegenaan?

- **Biodiversiteit** wordt weleens vertaald als '*onkruid in plantvakken en overal lang gras*'. Hoe zit dat?

De gemeente heeft als doel om het groenonderhoud op orde te krijgen (plantvakken met zo min mogelijk onkruid, volgens de ambitieniveaus). Onkruid in plantvakken sluit bij *geen* van de omschreven doelen in de groenvisie aan. Lang gras laten we groeien op plekken waar bewoners er zo min mogelijk last van hebben (bijv. groene hart/Hemmeland).

De term 'biodiversiteit' is juist te vertalen naar 'aantrekkelijk groen'. Voorbeeld is de beplanting rond de laadpalen aan de Pierebaan (zie foto 9 en 10), een strak en net beeld waar ook bijen gebruik van maken.

Biodiversiteit netjes en strak.

Foto 9 en 10 strakke bloeivorm van Salvia's bij de laadpalen aan de Pierebaan.

Conclusies doel 1a: Meer aantrekkelijk groen op plekken waar veel mensen verblijven

Door de andere manier van beheer schept de gemeente de randvoorwaarden voor kleinschalige natuur.

Het aantal bloeiende planten is ook dit jaar verder gestegen.

3.2 Thema 2. Groenonderhoud op orde

In de onderstaande alinea's zijn geformuleerde acties uit de groenvisie onderstreept en de stand van zaken omschreven. Per actie worden twee vragen behandeld.

Thema 2: Groenonderhoud op orde		
Doel: Onderhoud op vastgesteld kwaliteitsniveau realiseren	Doel op schema?	Deels

1. Wat hebben we bereikt?

Het is van belang om te realiseren dat de groenvisie loopt van 2020-2024, deze gehele periode is nodig om toe te werken naar het gewenste kwaliteitsniveau. We liggen op schema qua uitvoering van de groenvisie maar het ambitieniveau kan na twee jaar nog niet (overal) worden behaald.

- Inzet eigen groendienst: de onderdelen kort gras (incl. sportvelden) en de begraafplaatsen waren, op een uitzondering na, het hele jaar door op orde. Ook een groot deel van de plantvakken was op orde, met name de nieuwe aanplant (Rielant/Julianalaan enz). In de nieuw aangeplante vakken zien we een hoog kwaliteitsniveau (gesloten vakken met weinig onkruid), mede door inzet van de groendienst.
- Plantvakken verbeteren: zie doel 1a. In nieuw (dicht) aangeplante vakken is minder inzet nodig om het vak op orde te houden. Door de regenachtige zomer hebben we geen water hoeven geven.
- Bomenonderhoud, met eigen bomenploeg inspringen op calamiteiten. Achterstallig boomonderhoud verder inlopen.: de bomenploeg speelt goed in op calamiteiten. Door het vertrek van medewerkers eind deze zomer zijn enkele echt noodzakelijke klussen door een extern bedrijf uitgevoerd.
- Intensiveren onkruidbestrijding op (half) verharding tussen graven (begraafplaatsen) en ~~paden omvormen naar gras*.~~: uitgevoerd.

2. Waar liepen we tegenaan?

- Inzet eigen groendienst

Mensen vragen zich af waarom de kwaliteit van het groen niet overal op orde is. In eerste plaats komt dat doordat het ambitieniveau conform de groenvisie pas in 2024 wordt gerealiseerd. Jaarlijks zetten we steeds een stap in die richting. Desondanks klopt het dat we op dit moment achterlopen met het groenonderhoud. Nieuwe plantvakken worden goed bijgehouden door de groendienst en ook veel oudere plantvakken. We zien wel een deel van de oudere vakken overgroeien met onkruid en daar komen de klachten over.

Onderstaand wordt puntsgewijs toegelicht hoe we deze achterstand hebben opgelopen:

1. Corona en ziekteverzuim heeft een grote impact en zorgt voor meer ziekteverzuim dan 'gangbaar' en daarmee beschikbaarheid van het personeel. Ook hebben we te maken 'vergrijzing' als het gaat om het personeel.

2. Personeelsverloop/wisselingen

Binnen de groendienst was er een verloop van medewerkers. Hiermee is opgedane (gebieds-,) kennis verloren gegaan en worden zaken soms later opgepakt dan gewenst. Met name rondom de zomermaanden was er een periode zo weinig personeel waardoor meldingen hoogste prioriteit hebben gekregen en het structurele onderhoud achterstand heeft opgelopen.

3. Natte zomer 2021

Het was zeer groeizaam weer voor onkruiden (voordelig voor de nieuwe aanplant). De vele regenbuien en gemiddelde van ca. 20 graden zorgden voor een enorme groeispurt van alle planten dus ook de onkruiden. Veel gemeenten kampten met dezelfde problemen afgelopen seizoen. Gevolg is dat je vaker moet schoffelen en maaien enz. Een achterstand is al snel opgelopen. Daarbij komt dat in de regenachtige meimaand zelfs niet kon worden gemaaid omdat de machines wegzakte in het natte gras. Lang gras was het gevolg en meldingen. Deze achterstand is in juni weer redelijk snel ingelopen.

4. Zaailingen en onkruiden in oudere gesloten plantvakken (buiten de groenvisie)

Een deel van alle plantvakken binnen de gemeente zijn goed gesloten en kwamen in eerste instantie niet in aanmerking voor nieuwe beplanting (start uitvoering groenvisie). We zien dat in de betreffende vakken zaailingen (kleine boompjes) groter worden. Deze staan er vermoedelijk enige tijd maar steken nu de kop op.

Om dit achterstallige onderhoud in te lopen is recent door de groendienst gestart met een zogenaamde 'zaailingenronde'. Hierbij worden de zaailingen met wortel verwijderd. Ook de andere onkruiden (bijv. gras) groeien in deze vakken. Dit vraagt om aandacht. De beeldkwaliteit neemt hierdoor af maar kan nog wel worden ingelopen. Wanneer de betreffende vakken naast de zaailingen te vol zijn gegroeid zijn met onkruiden komen deze mogelijk wel aanmerking om opnieuw te beplanten/om te vormen.

5. Drukte op Hemmeland

Wederom werd Hemmeland druk bezocht en zijn enorme hoeveelheden afval opgeruimd. Ook is er veel glas aangetroffen dat door feestgangers kapot was gegooid. Er zijn enorm veel uren gaan zitten in het opruimen van achtergelaten afval na feesten of zonaanbidders. Ook zijn er vele kapot gegooide kleine stukken glas uit het gras gehaald uiteraard is dit zeer arbeidsintensief maar wel nodig omdat bij mooi weer mensen hier met blote voeten lopen. Daarnaast wordt er veelvuldig in bomen gezaagd waarna grote takken worden opgestookt.

7. Langer groeiseizoen-algemene constatering

De seizoenen zijn langer dan voorheen. Het blijft in de loop van het jaar langer warm waardoor we bijv. in november nog aan het maaien zijn. Het seizoen 'start' ook eerder door de hogere temperaturen. Winterklussen blijven liggen. Het gevolg hiervan is dat er aannemers moeten worden ingehuurd en hier meer budget naar toe gaat.

Overige aandachtspunt: begraafplaatsen

- Intensiveren onkruidbestrijding op (half) verharding tussen graven (begraafplaatsen) en ~~paden omvormen naar gras*.~~: recent zijn er nieuwe schelpen aangebracht op een aantal begraafplaatsen. Hierdoor is onkruiddruk tijdelijk minder. Naarmate de schelpen langer liggen zaaien meer onkruiden zich uit. Er is meer inzet gepleegd op de begraafplaatsen, om een hogere kwaliteit te leveren en meldingen te doen afnemen. We hebben in 2021 dan ook vrijwel geen meldingen ontvangen over de begraafplaatsen.
- Nieuwe vrijwilligers begraafplaats Broek: in samenwerking met de dorpsraad Broek in Waterland zijn door middel van een oproep maar liefst tien vrijwilligers aangetrokken. Net zoals in Ilpendam stoppen de mensen veel tijd en effort in de begraafplaatsen en het niveau ligt hoog. De gemeente is blij met deze inspanning, heeft nauw contact en geeft ondersteuning waar nodig.
- Nieuwe vrijwilligers begraafplaats Watergang: via de dorpsraad Watergang hebben vrijwilligers zich gemeld om bij te springen op de begraafplaats. Dit zijn waardevolle ontwikkelingen.
- Bestaande vrijwilligers begraafplaats Ilpendam: de vrijwilligers op de begraafplaats Ilpendam leveren grandioos werk en een hoog kwaliteitsniveau.

Van belang is om te realiseren dat de gemeente acht begraafplaatsen in beheer heeft. Veel gemeenten in Nederland werken met groepen vrijwilligers op begraafplaatsen.

Onkruid op eigen graven: in de praktijk blijkt dat eigenaren van graven veelal een graf niet vrijmaken van onkruid. Eigenlijk hoeft de groendienst dit werk niet uit te voeren (verordening). Het onkruid op deze graven valt echter extra op wanneer de paden vrij zijn van onkruid. Wanneer er echt teveel onkruid staat op de graven gaat de groendienst ook hier aan de slag. Dit vraagt extra tijd die niet is geraamd. We blijven dan ook op zoek naar vrijwilligers voor de overige begraafplaatsen of eigenaren van graven die hiermee kunnen helpen.

Conclusies: Groenonderhoud op orde

Al met al kunnen we concluderen dat de capaciteit van de groendienst vooralsnog in de groeiperiode onvoldoende was. De komende twee jaar werken we ernaar toe om de kwaliteit jaarrond te kunnen garanderen. Mede door de effecten van Corona en personeelswisselingen is dit nu nog niet in te schatten. In 2022 willen we analyseren of er extra middelen nodig zijn.

De positieve effecten van de omvormingen (uitvoering groenvisie) zijn wel direct merkbaar. Zo zijn de hoeveelheid uren onkruid schoffelen op de Julianalaan en Rielant door de nieuwe dichte aanplant (zie foto's pag. 5 en 6) gedaald.

3.3 Thema 3. Bewoners

In de onderstaande alinea's zijn geformuleerde acties uit de groenvisie onderstreept en de stand van zaken omschreven. Per actie worden twee vragen behandeld.

Thema 3: Bewoners			
Doel: Tevreden en betrokken bewoners bij de groene leefomgeving	Doel op schema?	JA/deels	

1. Wat hebben we bereikt?

- *Plantvakken door bewoners:* de groep vrijwilligers die gemeentelijk groen willen onderhouden blijft groeien binnen de gemeente. Zo zien we dat buurtbewoners een stuk openbaar groen opknappen en er samen iets van maken. Dit gebeurt altijd in overleg met de gemeente.
  Met name de grotere groepen vrijwilligers zoals de Zuidervestingtuin (incl. onderhoud Joodse begraafplaats), insectentuin Ilpendam, De Bolder (moestuinproject) boeken zichtbaar resultaat.
  Nieuwe initiatieven zijn: speeltuin Watergang (insectentuin door aanplant inheems plantmateriaal en lang gras laten groeien). Broek bij speelplek Hage Weer: ontwikkeling insectentuin bewoners en meer bloeiende planten. Zuiderwoude insectenstrook/oever.
  En in 2021 nieuwe vrijwilligers op de begraafplaatsen Broek in Waterland en Watergang.
- *Natuureducatie voor kinderen/scholen:* de vrijwilligers van de insectentuin Ilpendam (Stichting Anthidium) wilde educatie geven aan schoolkinderen, vanwege Corona ligt dit stil.
- Digitaal platform groenadoptie: in 2021 op de site.

2. Waar liepen we tegenaan?

- Bewoners bewust maken van het belang van groen in de tuin in plaats van verharding: nog geen uitvoering aan gegeven, koppelen aan klimaatadaptatie/duurzaamheidsfonds.
- *Scholen stimuleren hun omgeving te vergroenen;* geen uitvoering aan gegeven, communicatie hiervoor nog optuigen en koppelen aan klimaatadaptatie/duurzaamheidsfonds.

Conclusies: Bewoners

Bewoners zijn betrokken en dit merkt vooral de groendienst die dagelijks de mensen spreken. De reacties zijn positief wanneer er locaties worden verbeterd. Uiteraard zijn er ook meldingen geweest over het onkruid en dan met name in het groeiseizoen. Vaak ging het over onkruid op plantvakken of snoeiverzoeken van bomen. Na de kap van de bomen op de Jan Mauwlaan (iepzikte) zijn er meerdere mensen die de gemeente opbellen om te vragen of er nieuwe bomen terugkomen omdat het zo warm wordt in huis (geen schaduw meer). De mensen zijn betrokken bij hun omgeving. Ook de groenadoptie neemt toe.

3.4 Thema 4. Klimaatadaptatie

In de onderstaande alinea's zijn geformuleerde acties uit de groenvisie onderstreept en de stand van zaken omschreven. Per actie worden twee vragen behandeld.

Thema 2: Klimaatadaptatie		
Doel: Groen inzetten ter voorkoming hittestress, opvangen neerslagpieken en afvang fijnstof	Doel op schema?	JA

1. Wat hebben we bereikt

- *Meer bomen planten op locaties gevoelig voor hittestress:*
  In de groenvisie is geen budget gereserveerd voor het ontwikkelen van de klimaatbestendige omgeving. In Broek (Oosteinde) is rond bestaande bomen een groter groenvak aangelegd. Klimaatboom; ontstenen met bewoners (zie foto 11/12).

2. Waar liepen we tegenaan?

- Voorlichten bewoners over de voordelen van een groene tuin: nog geen uitvoering aan gegeven, koppelen aan klimaatadaptatie. We gaan na of er subsidieregelingen beschikbaar zijn.
- Boom voor boom (bewoners stimuleren boom te planten/herplanten eventueel met subsidiefonds): nog geen uitvoering aan gegeven, koppelen aan klimaatadaptatie.

Conclusies: Klimaatadaptatie

Ondanks het gegeven dat er in de groenvisie geen budget gereserveerd kon worden zijn er door samenwerking van diverse collega's resultaten geboekt op het gebied van klimaatadaptatie. De verschillende disciplines werken nauw samen en plannen worden door iedereen getoetst en dit werkt.

'Klimaatboom'

In Broek in Waterland heeft de dorpsraad samen met betrokken bewoners een boom die in de verharding stond een 'groene onverharde' ruimte gegeven. De bewoners hebben een betere plek om te zitten en de boom heeft een verbeterde bodem en vangt meer regenwater op.

Foto 11 bewoners i.s.m. dorpsraad Broek in Waterland; stenen eruit, houtsnippers en groen erin. De bank is door de bewoners geschilderd en weer als nieuw. De boom heeft verbeterde grond, neemt meer water op en de bewoners hebben een mooie verblijfsplek nieuwe leven ingeblazen.